

Dünya Edebiyatı — Deneme

KPSS AI Coach · 09.09.2026 · 6 soru

Shakespeare adının temsilciler arasında anıldığı bir edebî anlayışta duygu, kuralsızlık ve hayal birlikte öne çıkar. Bu anlayış, aklın ve katı kuralların tek belirleyici olmasını kabul etmez.

1. Buna göre bu anlayışla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bu anlayışta duygu, kuralsızlık ve hayal öne çıkar.
- B) Bu anlayışta akıl, kuralcılık ve sağduyu temel alınır.
- C) Bu anlayışta yalnızca gözleme dayalı anlatım benimsenir.
- D) Bu anlayışta doğa bilimleri kesin ölçüt kabul edilir.
- E) Bu anlayışta toplumsal gerçeklik, hayalden bütünüyle ayrılır.

Shakespeare'in adının temsilciler arasında yer aldığı bu edebî anlayış, insanın iç dünyasını ve düş gücünü öne çıkarır. Kuralların değişmez ölçüt sayılması yerine özgür ve coşkulu söyleyiş benimsenir. Bu nedenle söz konusu anlayış, akıldan çok duygunun yön verdiği bir sanat tutumunu temsil eder.

2. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bu anlayışta sanatın temel kaynağı duygu ve hayal gücüdür.
- B) Bu anlayışta bütün sanat ürünleri değişmez kurallara bağlanmıştır.
- C) Bu anlayışta akıl, duygudan bağımsız tek ölçüt olarak kullanılmıştır.
- D) Bu anlayışta sanatçının kişisel coşkusu bütünüyle dışlanmıştır.
- E) Bu anlayışta Shakespeare yalnızca kuralcı sanatın temsilcisidir.

Shakespeare'in temsilci olarak anıldığı edebî anlayışta hayal, sanatın dışına itilen bir unsur değildir. Aksine duygu ve düş gücü, sanatçının dünyayı yorumlama biçimini belirler. Bu anlayışta katı kurallara bağlılık yerine özgürleşen sanatçı duyarlığı öne çıkar.

3. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hayal gücü, bu anlayışın sanat görüşüyle uyumlu bir unsurdur.
- B) Katı kurallar, bu anlayışın bütün sanatçıları için zorunludur.
- C) Akıl, bu anlayışta duygu ve hayalin yerine geçirilmiştir.
- D) Shakespeare, bu anlayışın karşısında duran bir sanatçıdır.
- E) Bu anlayış, sanatçının özgür duyarlığını sınırlandırmayı amaçlar.

Shakespeare'in adının geçtiği bu edebî anlayış, sanatçının iç dünyasına ve düş gücüne önem verir. Duyguların bastırılması yerine onların sanat eserinde görünür kılınması beklenir. Bununla birlikte parça, bu anlayışın bütün edebî türleri aynı biçimde kullandığını ileri sürmemektedir.

4. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Duyguların sanat eserinde görünür olması bu anlayışla bağdaşır.
- B)** Bu anlayış bütün edebî türleri aynı biçimde kullanır.
- C)** Bu anlayışta sanatçının iç dünyası önem taşımaz.
- D)** Bu anlayışta düş gücü, sanat eserinden uzak tutulur.
- E)** Shakespeare, bu anlayışın dışında kalan bir temsilcidir.

Romantizmde duygu ve hayal öne çıkarılmıştır. Bu anlayış, edebî türlerin kullanımında da belirgin bir değişiklik meydana getirmiştir.

5. Buna göre aşağıdakilerden hangisine işaret eder?

- A)** Lirik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.
- B)** Epik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.
- C)** Didaktik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.
- D)** Pastoral şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.
- E)** Dramatik şiirin yeniden gündeme getirildiği söylenebilir.

16. yüzyılın sonlarında Fransa'da ortaya çıkan bu edebî anlayışın dünya edebiyatındaki temsilcileri arasında Racine ve Moliere de bulunur. Bu anlayış, daha sonra farklı estetik anlayışlarla karşı karşıya gelmiştir.

6. Buna göre bu edebî anlayışın temelinde aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenebilir?

- A)** Akıl, kuralcılık ve sağduyu temelinde gelişmiştir.
- B)** Duygu, kuralsızlık ve hayal anlayışını öne çıkarmıştır.
- C)** Lirik şiiri yeniden gündeme getiren başlıca anlayış olmuştur.
- D)** Hayali ve kuralsızlığı sanatın temel ilkeleri saymıştır.
- E)** Duyguyu, aklın ve kuralların önünde tutmuştur.

Cevap Anahtarı

1. A

2. A

3. A

4. A

5. A

6. A

Çözümler

1. Shakespeare adının temsilciler arasında anıldığı bu anlayışın anahtar kavramları duygu, kuralsızlık ve hayaldir. B seçeneği ise akıl, kuralcılık ve sağduyuya dayanan karşıt anlayışın özelliklerini taşır.
2. Parça, duygu ve düş gücünün öne çıkarıldığını, değişmez kuralların benimsenmediğini belirtmektedir. Bu nedenle A seçeneği parçanın bütününden çıkarılabilir; B ve C, kuralları ve akıllı öne çıkararak kapsamı tersine çevirir.
3. Parçada hayal gücünün dışlanmadığı, duygu ve düş gücünün sanat anlayışını belirlediği açıklanmaktadır. Bu nedenle A seçeneği doğrudur; B ve E, parçada belirtilen kuralsızlık ve özgürlük vurgusunu tersine çevirmektedir.
4. Parça, duyguların bastırılmadığını ve sanat eserinde görünür kılındığını açıkça belirtmektedir. B seçeneği parçanın özellikle reddettiği aşırı genellemedir; C ve D ise iç dünya ile düş gücü vurgusunu tersine çevirmektedir.
5. Romantizmle ilişkilendirilen gelişmeler arasında lirik şiirin yeniden gündeme gelmesi vardır. Epik şiir güçlü bir tür adı olsa da verilen belirlemede dayanak bulunan tür lirik şiirdir.
6. Racine ve Moliere'in temsil ettiği, 16. yüzyılın sonlarında Fransa'da ortaya çıkan anlayışın anahtar kavramları akıl, kuralcılık ve sağduyudur. B, D ve E romantik özellikleri; C ise romantizmle ilişkilendirilen lirik şiir anlayışını yansıtır.